

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Wijziging Plantgezondheidswet ivm directe inwerkingtreding bepaalde maatregelen bij uitbraak van een plantenziekte
--

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Telers, boeren en handelaren in plantaardig materiaal.

In Europees verband zijn een aantal plantenziekten aangewezen die moeten worden bestreden door de lidstaten omdat ze zeer veel schade kunnen aanrichten. Indien een dergelijke ziekte wordt aangetroffen bij een bedrijf dan moet de handhavende dienst (NVWA) optreden ter uitroeijing en voorkoming van de verdere verspreiding van deze ziekte. De NVWA kan hierbij worden ondersteund door de Keuringsdiensten (KCB, BKD, NAK en Naktuinbouw). De maatregelen kunnen inhouden dat plantaardig materiaal bijvoorbeeld dient te worden afgevoerd en vernietigd. Bedrijven zoals telers, boeren, tuinders kunnen hier primair mee te maken krijgen. Zij moeten die maatregelen uitvoeren. Indien een ziekte zich verder heeft verspreid dan een of meerdere bedrijven dan kunnen ook gemeenten, particulieren, eigenaren van tuinen en andere terreineigenaren met de maatregelen te maken krijgen.

Dezelfde belanghebbenden kunnen nu, op basis van de huidige regelgeving al te maken krijgen met deze maatregelen. Dit verandert niet. Met dit wetsvoorstel wordt het enkel mogelijk gemaakt dergelijke maatregelen direct in werking te laten treden teneinde de verspreiding van een ziekte zo goed mogelijk te voorkomen en zo andere bedrijven en ook de natuur (incl openbaar groen, tuinen van particulieren) te beschermen tegen deze ziekten.

1. Wat is het probleem?

In Europees verband zijn een aantal zeer ernstige plantenziekten, de zogehete quarantaineorganismen, aangemerkt als bestrijdingsplichtig (Verordening (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 betreffende beschermende maatregelen tegen plaagorganismen bij planten en onderliggende uitvoeringsbepalingen). Het betreft ziekten die volgens deze verordening voor “onaanvaardbare economische, sociale en/of milieugevolgen” kunnen zorgen. Dit betekent dat de overheid en ook bedrijven er alles aan moeten doen om een dergelijke ziekte uit te roeien en de verspreiding van dergelijke ziekten te voorkomen. Deze ziekten kunnen bijvoorbeeld zeer ernstige gevolgen hebben voor de bedrijven zelf (mislukte oogsten/teelten tot aan faillissementen) maar ook grote gevolgen hebben voor de leefomgeving (openbaar groen, tuinen van particulieren).

Om verspreiding te voorkomen is het noodzakelijk om bepaalde maatregelen die kunnen worden opgelegd, direct in werking te laten treden. Bijvoorbeeld een per direct ingaand vervoersverbod zodat besmet materiaal niet verder wordt verspreid omdat het wordt vervoerd naar een andere locatie.

De noodzaak dit te regelen houdt mede verband met de zorgen over de toename van het risico op de vestiging en verspreiding van quarantaine organismen in Nederland. De meeste quarantaineziekten komen van oorsprong uit warmere gebieden. Door klimaatverandering nemen de vestigingskansen van veel van deze ziekten in Europa en Nederland naar verwachting toe. Ook dreigt verstoring van de balans tussen ziekten en plagen enerzijds en hun natuurlijke vijanden anderzijds door de hogere temperaturen van de afgelopen jaren. Weersextremen hebben daarnaast ook invloed op de resistentie en weerbaarheid van planten. Door klimaatverandering is bijvoorbeeld een snellere populatie-opbouw van de Aziatische boktor *Anoplophora glabripennis* in Nederland mogelijk. *Xylella*, een ziekte die in Zuid Europa al voor veel schade heeft gezorgd, wordt gezien als één van de meest schadelijke plantopathogenen wereldwijd die kan voorkomen in meerdere plantensoorten (meer dan 300). De in Nederland aanwezige potentiële vector-insecten die deze ziekte kunnen overdragen, zijn actief in de warmere perioden van het jaar. Deze toegenomen zorgen maken het des te belangrijker om zeer adequaat op te kunnen treden.

2. Wat is het beoogde doel?

De verspreiding van quarantaine organisme nog beter te voorkomen teneinde bedrijven, natuur, openbaar groen en tuinen te beschermen tegen dergelijke ernstige plantenziekten.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Het voorkomen van de verspreiding van plantenziekten wordt al tientallen jaren geregeld via wetgeving omdat ingrijpende maatregelen nodig zijn om dit doel te bereiken. Deze wijziging verandert hier niets aan. Het betreft slechts de mogelijkheid de bepalingen gelijk in werking te laten treden om zo de gevolgen van een plantenziekte te minimaliseren.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Het gevolg van deze wijziging is dat de maatregelen die nu al getroffen kunnen worden gelijk in werking kunnen treden. Hiermee wordt beoogd de kansen dat een ernstige plantenziekte zich verspreid nog kleiner te maken.

5. Wat is de voorkeursoptie?

De voorkeursoptie betreft het wijzigen van de bestaande regelgeving omdat het gaat om het opleggen van maatregelen. Dit kan niet zonder wettelijke grondslag. De mogelijkheid tot het opleggen van maatregelen zelf bestaat al in de nationale en Europese regelgeving. Met deze wetswijziging wordt enkel het opleggen van de maatregelen sneller mogelijk.

